

De latir mi corazón se ha parado

De battre mon coeur s'est arrêté, Jacques Audiard, 2005, VOSE

De batre amb tanta força, amb una violència mal canalitzada, el cor d'un artista s'arrisca, abans d'hora, a deturar-se.

Silenci i austeritat: joia?

De latir... s'inicia amb una escena en aparença intranscendent. Dos homes asseguts mantenen un diàleg. Semblen amics. Un d'ells, el de més edat, pren la paraula. Està angoixat i es desfoga en la conversa. Parla del seu pare.

Un bon dia el seu pare li va demanar consell en qüestions de dones: es va adonar llavors que quelcom estava canviant, i allò només era el principi. Els rols es van intercanviant; ben aviat el fill va passar a fer la funció del pare i viceversa. En poc temps, el fill va encarregar-se de la manca d'autonomia d'un home vell a qui li calia algú, fins i tot, per quelcom tan simple com vestir-se i desvestir-se (actes, com tants altres, als quals no posem atenció en circumstàncies habituals).

L'home jove queda una mica trasbalsat per la confessió. Potser es planteja que li podria succeir a ell tard o d'hora. Però la feina el distreurrà, l'ajudarà a allunyar-se de pensaments inútils i confusos, més propi (podria pensar ell) d'una conducta femenina.

L'home jove es diu Tom i treballa en el sector immobiliari. Però la seva feina no és gaire comuna ni digne d'afalacs. No es tracta d'un mer oficinista, ni un agent, ni un comercial... La seva feina és espantar la gent, evitar els ocupes amb tots els mètodes possibles (encara que sigui gent indefensa sense cap més remei que buscar un sostre pels seus fills) i extorsionar els morosos. Ben aviat, però, se'ns mostrarà com un personatge ben antipàtic. I hem de suportar

aquest home essent protagonista tota la pel·lícula? Provem, doncs, de descobrir perquè es comporta d'aquesta manera tan imbècil, amb tanta supèrbia i amb tant d'orgull. Provem, pel nostre bé d'espectadors, d'humanitzar-lo.

No trigarem gaire en comprendre el camí escollit per Tom en la vida. La figura paterna n'és la responsable. Ell el va introduir en aquest món i ara, a més, com acomplint les premonicions de la conversa que inicia la pel·lícula, el pare li demana que conegui a la seva nova nòvia i que li doni el vist-i-plau per casar-se.

De la mare, sabem que està morta i que era pianista. En Tom també va aprendre a tocar el piano, per via de la mare, però amb la seva absència, va abandonar el

camí de la sensibilitat (l'aspecte femení del seu caràcter) per ficar-se de ple en la corrupció d'un món, l'immobiliari. Aquests problemes són avui dia, i per desgràcia, ben propers (i en especial a França, país del film, on fa ben poc hem pogut assistir a les reivindicacions dels *Fills de Don Quixot* demanant una vivenda justa i accessible per a tothom).

Però el record de la seva mare, instigat pel retrobament amb un antic representant de la pianista, farà que Tom repregui les classes de piano. El representant, potser desitjant retrobar el mateix talent que va veure en la mare, proposa al jove una audició. Ell s'apunta a classes amb una pianista xinesa de renom (amb qui no s'entén, però amb qui, a poc a poc, anirà trobant un nou llenguatge). És l'inici d'una nova canalització de la passió que fins ara només era expressada mitjançant la violència. És així com Tom s'immergeix en un món fins ara estrany per a ell, i es va distanciant de la seva vida sota l'ombra del pare. De sobte, el personatge se'ns torna més proper, més sensible, millor aconseguit... Era la meitat que faltava, la part que justificava (amb la seva absència) tanta violència. Però el cant de les sirenes immobiliàries no el deixa cridar... Ell es comporta de manera distant, però els fets l'arroseguen cap al centre d'un remolí que ja han format els anys i les males influències. No trigarà en tornar-se un estrany per als seus companys i descobreix així que, de

veritables amics, no en té, en un món en el qual només prevalen els interessos (i les primes). El seu pare tampoc deixa d'influenciar-lo. Ha estat apallissat per uns mafiosos i vol que el seu fill el defensi, que es vengui... Per més inri, el que ens temíem (Tom inclòs)... Com a conseqüència de la pallissa, el pare ha quedat ferit i incapacitat... És un preludi de l'ancianitat, un acompliment de la introducció que ens feia la pel·lícula. Però, sobtadament, entre la maledicció i la salvació de Tom, té lloc un acte tràgic. El seu pare ha estat assassinat. Aquest cop s'ha encarat amb gent massa perillosa pels seus negocis de caire provincià. Tom queda destrossat, però en el fons potser era aquesta l'única possibilitat de sortir definitivament d'aquella esfera crítica... Com en l'antiguitat, en els mites, cal menjar-se el pare en un acte de sacrifici per tal d'assegurar-se el seu regnat... Però no es tracta només d'una acció assassina... L'esperit del pare, com en l'eucaristia, queda intacte en el nostre interior, amb l'avantatge que no pot interposar-se en la via escollida pel fill, la via femenina de la mare (per fi un Orfeu que no ha deixat l'estimada amb les imatges).

Amb tot, Tom fracassarà en la seva audició. Les circumstàncies que l'envolten no són, sens dubte, les més adequades per a la concentració en una disciplina artística. Però com ens mostrarà el desenllaç de la pel·lícula, aquesta pujada dels inferns, tot el camí preparatori, no ha estat en va. El cor, abandonada la passió

desmesurada, continua el seu ritme i, de moment, no para.

Fitxa tècnica

Tècnics

Director: Jacques Audiard
Guió: Jacques Audiard i Tonino Benacquista; basat en la pel·lícula "Fingers" (1978) de James Toback
Productor: Pascal Caucheteux
Muntatge: Juliette Welfling
Fotografia: Stéphane Fontaine
Música: Alexandre Desplat
Disseny de producció: François Emmanuelli
Vestuari: Virginie Montel
Nationalitat: França
Durada: 107 minuts

Actors

Romain Duris (Tom)
Niels Arestrup (Robert)
Aure Atika (Aline)
Emmanuelle Devos (Chris)
Linh Dan Pham (Miao-Lin)
Jonathan Zaccai (Fabrice)
Gilles Cohen (Sami)
Anton Yakovlev (Minskov)
Mélanie Laurent (Nòvia de Minskov)

Filmografia

2001

Lee mis labios

1999

Vénus Beauté (Institut)

1996

Un Heros Très Discret

1999

Regarde les Hommes Tomber

1996

Confessions d'un Barjo